Verkenning Marineterrein 2019

20 februari 2020
Bestuurlijk overleg

Behoefteprogramma Defensie
op basis van afspraken d.d. 5 juli 2018

Totaal gebouwd 32.800 m² BVO exclusief parkeren en sportgebouw
Totaal gebouwd 37.800 m² inclusief parkeren exclusief sportgebouw

Gewijzigde opdracht Stuurgroep op basis van afspraken d.d. 5 juni 2019

1. Met betrekking tot de helikopterlandingsplaats:
   Verken wat de ruimtelijke en programmatische implicaties zijn op het Marineterrein van het NIET inpassen van een helikopterlandingsplaats en bepaal waar in de omgeving deze WEL kan worden gerealiseerd. Hoe komt het kazernedeel er dan uit te zien en hoe kan de daardoor vrijvallende ruimte ingevuld worden met een innovatieprogramma. Als daar meerdere mogelijkheden voor zijn, zien we dat graag terug.

2. Met betrekking tot gebouw 030 (Evenemetengebouw):
   a. Verken op wat voor manier, op termijn, medegebruik van gebouw 030 vorm kan krijgen, wat betekent dit voor het gebouw en hoe kan het aansluiten op de rest van het plangebied?
   b. Verken wat de ruimtelijke en programmatische opbrengst voor het innovatiedeel is wanneer gebouw 030 op termijn verdwijnt en de huidige functie van gebouw 030 in nieuwbouw binnen het kazerneterrein wordt gerealiseerd. Dus hoe kan die functie ingepast worden in het kazernedeel en wat kan er op de locatie van gebouw 030 gerealiseerd worden?

3. Verken welke scenario's er mogelijk zijn bij het combineren van bovenstaande resultaten.

ZIE KADER VOOR GEWIJZIGDE UITGANGSPUNTEN

Verkenning met inpassing Defensie 2019

- Het Marineterrein is onderdeel van de stad met behoud van eigen unieke karakter
- Openbare kades
- Parkachtige Voorwerf
- Relatie met het water
- Flexibiliteit en wendbaarheid
- Overmaat in gebouwen
- Duurzaam en klimaatbestendig
- Behoud karakteristieke gebouwen
- Plinten met openbaar karakter
- Gebruik van daken voor sport, groen en energievoorziening
- Behoud van (een deel van) de muur
- Geen auto's op het openbare deel van het terrein
- Parkeerbehoefte niet afwikkelen op de buurt
- Logistieke afwikkeling is aan de Kattenburgerstraat gesitueerd
- Fiets- en voetgangersroutes gericht op het centrale ontmoetingsplein
- Brugverbindingen richting Nemo en over Dijksgracht
- Raamwerk van grote aaneengesloten groene openbare ruimtes aan de zuidwestkant en kleine openbare ruimtes tussen bebouwing
- Minimaal 50% openbare ruimte
- De compacte defensiekazerne voegt zich in het ruimtelijke raamwerk van het terrein
- Helikopterlandingsplatform is op het kazerneterrein gesitueerd of in de nabijheid hiervan
- Sportvoorzieningen worden gedeeld met de stad en liggen buiten de kazerne
- Gebouwen van defensie met een publieke functie zijn aan de straatkant gesitueerd en hebben een transparante plint
- Gebouwen met een hoge veiligheidsfunctie staan aan de Dijksgracht
- Gebouwen vormen zoveel mogelijk terreinbegrenzing
- Parkeerbehoefte van Defensie wordt op eigen kazerneterrein en in gebouwde parkeervoorzieningen gerealiseerd
- Parkeercapaciteit Defensie kan worden gedeeld met het overige terrein (afspraken)
- Medegebruik van het evenementengebouw op korte termijn en mogelijke vervanging op lange termijn
- Bebouwing in de schalen S-M-L-XL wordt binnen één bouwveld gesitueerd
- Wonen, werken, onderwijs en kennisinstellingen 40-40-20
- Totaal Defensie 37.800 m^2 BVO incl parkeren waaronder behoud evenementengebouw en onderzoek naar medegebruik

Modellenstudie gewijzigde uitgangspunten

In opdracht van de stuurgroep Marineterrein heeft het projectteam 3 modellen verkend voor de gewijzigde inpassing van het defensieterrein in het gebied.

Binnen de 3 modellen zijn 2 fasen te onderscheiden:
Fase 1: Gebouw 030 blijft in gebruik en kan ingezet worden voor medegebruik
Fase 2: A: herbestemming gebouw 030
B: ontwikkelingen op plot gebouw 030

Voor ieder model is aangegeven hoeveel m^2 er gerealiseerd kan worden voor Defensie en hoeveel ontwikkelruimte er is voor het innovatiemilieu.

Model 0 is het model zoals gepresenteerd in het bestuurlijk overleg van 16 januari 2019. Dit model is ook besproken in de Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit. De opmerkingen daaruit zijn vertaald in model 0+. Alle andere modellen worden met 0+ vergeleken.

Schetsmaquette

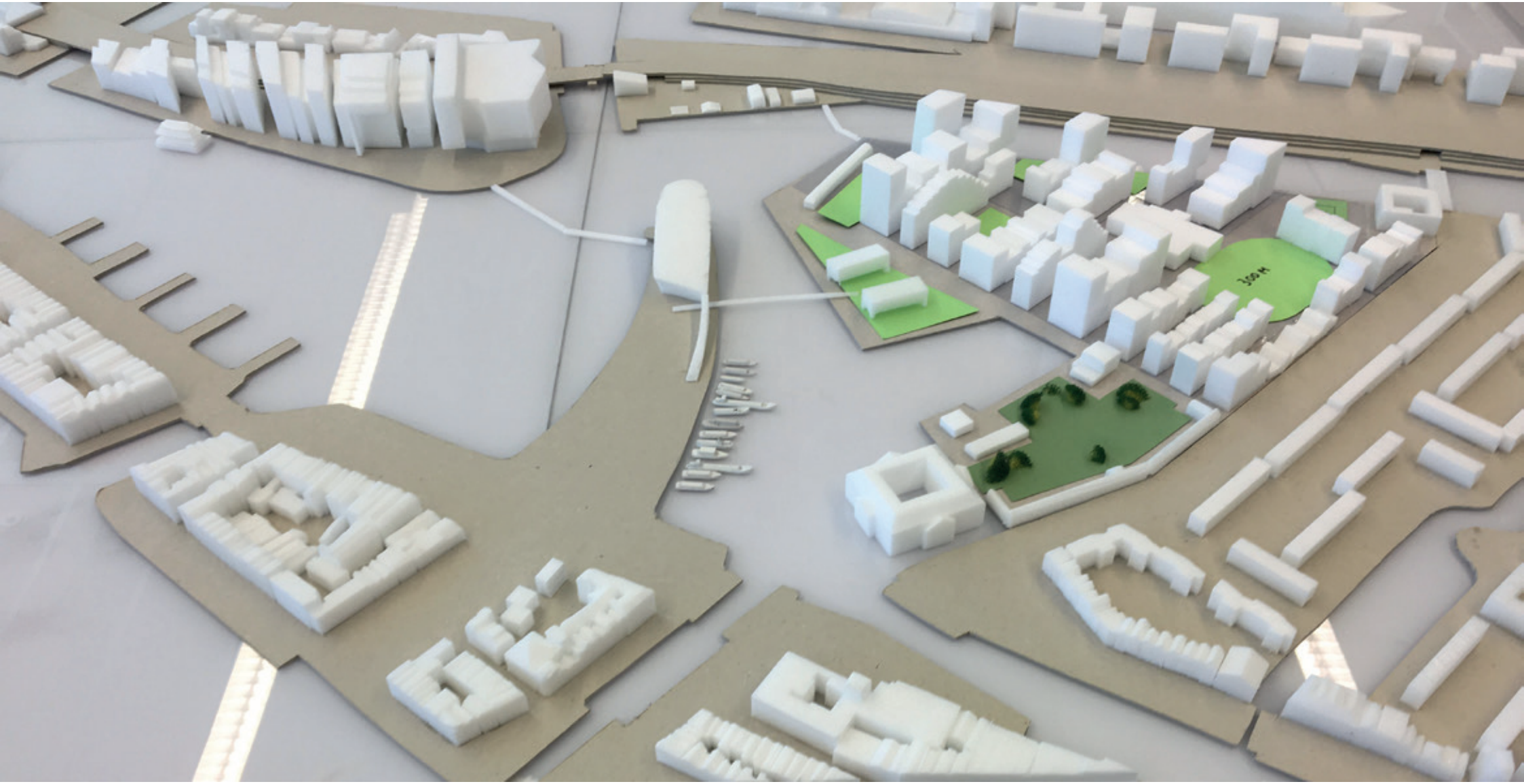

Programma Verkenning 2018 Model 0

FSI Innovatiedistrict

1,45

Bebouwd/Onbebouwd terrein totaal

30% 70%

Programma Innovatiedistrict

152.500 m² BVO

Programma Defensie

37.800 m² BVO

152.500 m² BVO Innovatiedistrict

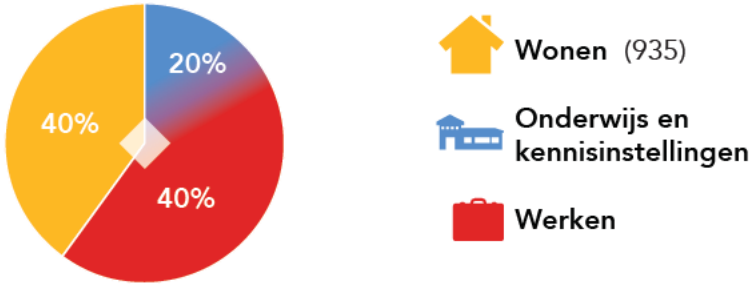

Wonen (935)

Onderwijs en kennisinstellingen

Werken

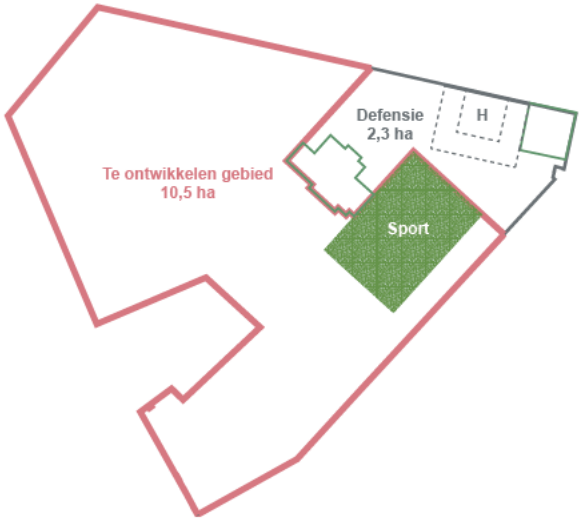

Marineterrein als Innovatiedistrict

De belofte van het Marineterrein is om het te ontwikkelen als een internationaal toonaangevend innovatiedistrict, waardevol voor stad, regio en Rijk en vele toekomstige generaties.

Door zorgvuldige curatie is nu een cluster van bedrijven en instellingen gevormd op het Marineterrein dat maatschappelijke waarde toevoegt op het gebied van talent- en vaardigheidsontwikkeling (leven lang leren) en voor duurzame steden toepasbare innovaties ontwikkelt op het gebied van mobiliteit, gezondheid, water en stedelijk wonen. Door de komende jaren voor deze thema's nieuwe bedrijven en kennisinstellingen aan te trekken, kan het Marineterrein een belangrijke bijdrage leveren aan de groei van een nieuwe duurzame economie van de stad.

Doordat er minder programma ontwikkeld kan worden op het Marineterrein ontstaat er ook minder ruimte voor innovatieve bedrijvigheid en kennisinstellingen. Dit is minder dan de door Rijk en gemeente aangegeven kritische massa voor een innovatiegebied met een bijdrage voor meer dan de stad alleen. Innovatie is een gevolg van ontmoeting en interactie tussen de verschillende gebruikers van het gebied. Daarom is het van belang, ook bij een kleiner programma, om vast te houden aan de eerder voorgenomen programmatische mix in de verhouding van 40-40-20 (voor wonen, werk en kennisinstellingen).

Minder ruimte voor het innovatieprogramma maakt het realiseren van de hoge economische en maatschappelijke ambities voor het Marineterrein kwetsbaar. Deze ambities kunnen onder voorwaarden gerealiseerd worden, indien:

- De ontwikkeling van het gebied geschiedt vanuit hoogwaardige curatie en selectie voor het geheel van de hierboven genoemde programmatische mix. Door zorgvuldig nieuwe partijen, bedrijven en kennisinstellingen te selecteren, in samenwerking met het zich ontwikkelende ecosysteem, kan het gebied haar maatschappelijke en innovatieve potentie realiseren.
- Door eerder voor snelle groeiers ruimte te zoeken in de metropoolregio waar kwantitatieve groei beter geaccommodeerd kan worden.
- Defensie onderdelen (waaronder werving en selectie) nadrukkelijk actief betrokken blijven bij en waar mogelijk onderdeel worden van het innovatieprogramma, ontstaan er kansen om nieuwe doelgroepen te bereiken en te betrekken bij het thema 'Growing Talent'.

Deze gezamenlijke ambities waarmaken vraagt om vaart en ruimte. De komende jaren is er ruimte nodig voor doorgroei van de aanwezige potentie bij kennisinstellingen en clustering van innovatieve bedrijven. Voorkomen moet worden dat wat de afgelopen jaren zorgvuldig is opgebouwd door stagnatie teniet wordt gedaan. Groei en innovatie faciliteren kan de komende jaren in beperkte mate in vrijkomende bebouwing of in tijdelijke bebouwing. Maar ook is het neerzetten van eerste nieuwbouw in de komende jaren (voor innovatief leren, wonen en werken) noodzakelijk om verdere groei van dit nieuwe innovatieve cluster mogelijk te maken.

De fysieke en faseringsmogelijkheden hiervoor moeten in de volgende fase worden uitgezocht.

Verkenning 3D Model 0

Referentie Model 0

Dit model is besproken tijdens bestuurlijk overleg op 16 januari 2019. Het gebouwde programma van Defensie varieert tussen 32.800 m² BVO exclusief parkeren en 37.800 m² BVO inclusief parkeren. Uitgegaan is van deels (half)verdiept parkeren onder het sportveld en deels onder gebouwen van Defensie. In dit model is de beveiligingszone niet weergegeven.

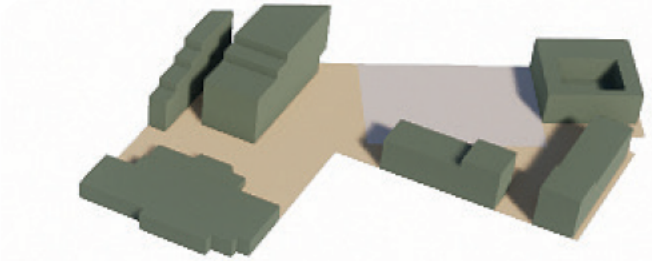

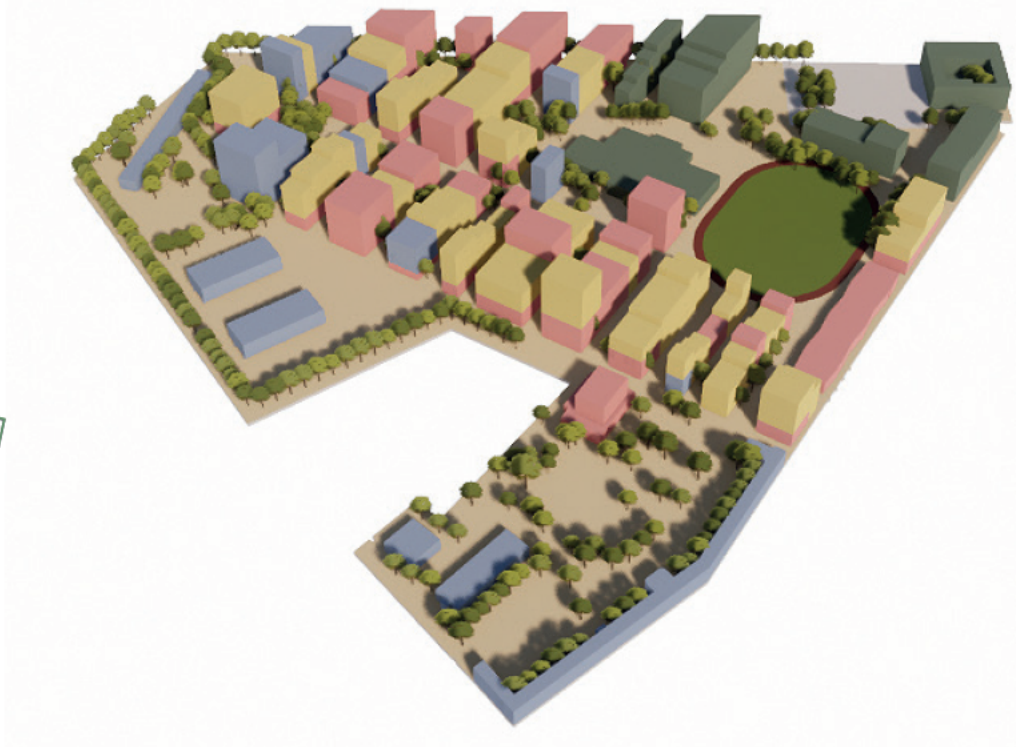

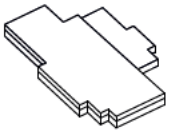

behoud gebouw 030

heli kan landen binnen beveiligd gebied

Fase 01
BVO Kazerne Defensie | 35.000 m²
BVO Programma Innovatie | 152. 500 m²

Mogelijke inrichting openbare ruimte Model 0

Referentie Model 0+

Verkenning januari 2019 met aanpassing SIRK

Model 0+ is een mogelijke vertaling van het advies van de Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit, d.d. 09-01-2019. De dwarsstraat is vervangen door een aaneenschakeling van openbare ruimtes. De blokken aan de Dijksgracht zijn teruggelegd zodat een logische en functionele routing over het eiland ontstaat. De aansluiting van de strokenverkaveling op Scheepskameel is aangepast en is minder rigide. De totale afname van BVO Programma Innovatie is ca. 12.500 m².

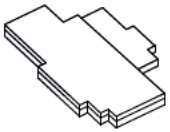

behoud gebouw 030

heli kan landen binnen beveiligd gebied

Onderwijs en kennis

Werken

Wonen

Defensie

Fase 01
BVO Kazerne Defensie | 33.000 m²
BVO Programma Innovatie | 140.000 m²

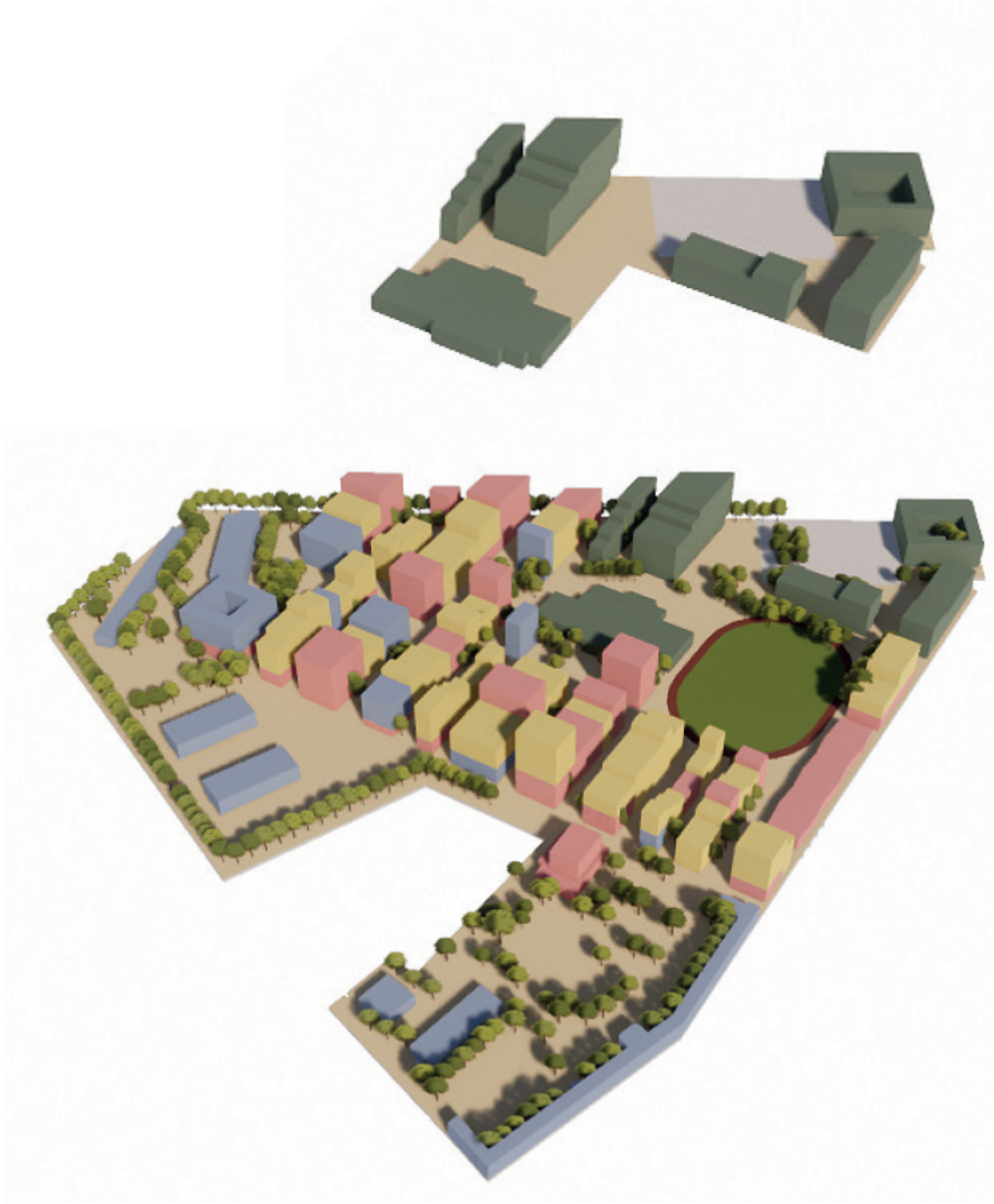

Conclusie Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit

d.d. 9 januari 2019

- Het plan biedt in ruimtelijk opzicht een overtuigend perspectief voor de ontwikkeling van een gevarieerd en aantrekkelijk, binnenstedelijk stadsdeel;
- De zichtrelatie tussen de stad en het defensiecluster mag van de commissie nog wel wat worden aangezet;
- De muur langs de Kattenburgerstraat ziet de commissie als een belangrijke identiteitsdrager voor het gebied, die maximaal moet worden uitgebuit;
- De verkaveling in lange, smalle stroken is een sterk gegeven. De onderbreking door een dwarsstraat ondergraaft de kracht van dit uitgangspunt en lijkt niets toe te voegen;
- De voorgestelde straten lopen nu min of meer dood op het water van de Dijksgracht. Maak een verbinding via de kade die aansluit op een route langs het defensiecluster zodat een logische en functionele routing over het eiland ontstaat;
- De aansluiting van de strokenverkaveling op het Scheepskameel is te strak doorgezet en is daardoor op dit punt te rigide;
- In zijn algemeenheid ziet de commissie bij de voorgestelde dichtheid een overheersende bouwhoogte van 30 meter als een goed uitgangspunt;
- Het verdient aanbeveling veel aandacht te besteden aan de gevolgen van wind en de mogelijkheden voor bezonning in relatie tot de breedte van de straten en de hoogte van de bebouwing.

Sfeerimpressie sportveld binnen innovatiedistrict met en zonder ondergrondse parkeergarage
Model 0

82

Model 1 fase 01

Legering in één gebouw

In dit model wordt gebruik gemaakt van een wissellocatie naast nieuwbouw legering. Hier kan tijdelijke ontwikkeling voor innovatiemilieu plaatsvinden tot er nieuwbouw nodig is voor het evenementengebouw. Uitgegaan is van deels (half)verdiept parkeren onder het sportveld.

behoud gebouw 030

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

Fase 01
BVO Kazerne Defensie | 32.500 m²
BVO Programma Innovatie | 140.000 m²

Onderwijs en kennis
Werken
Wonen
Defensie
Veiligheidszone

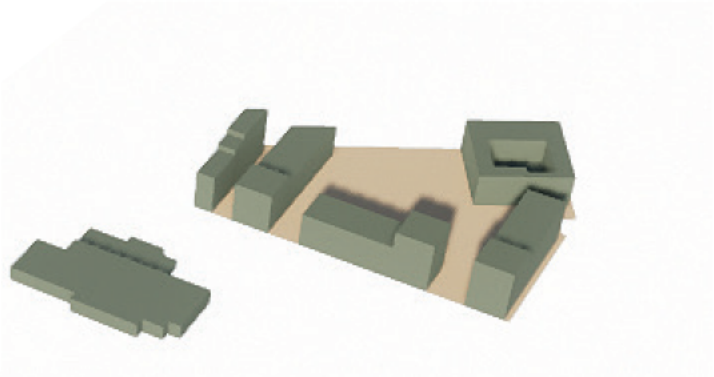

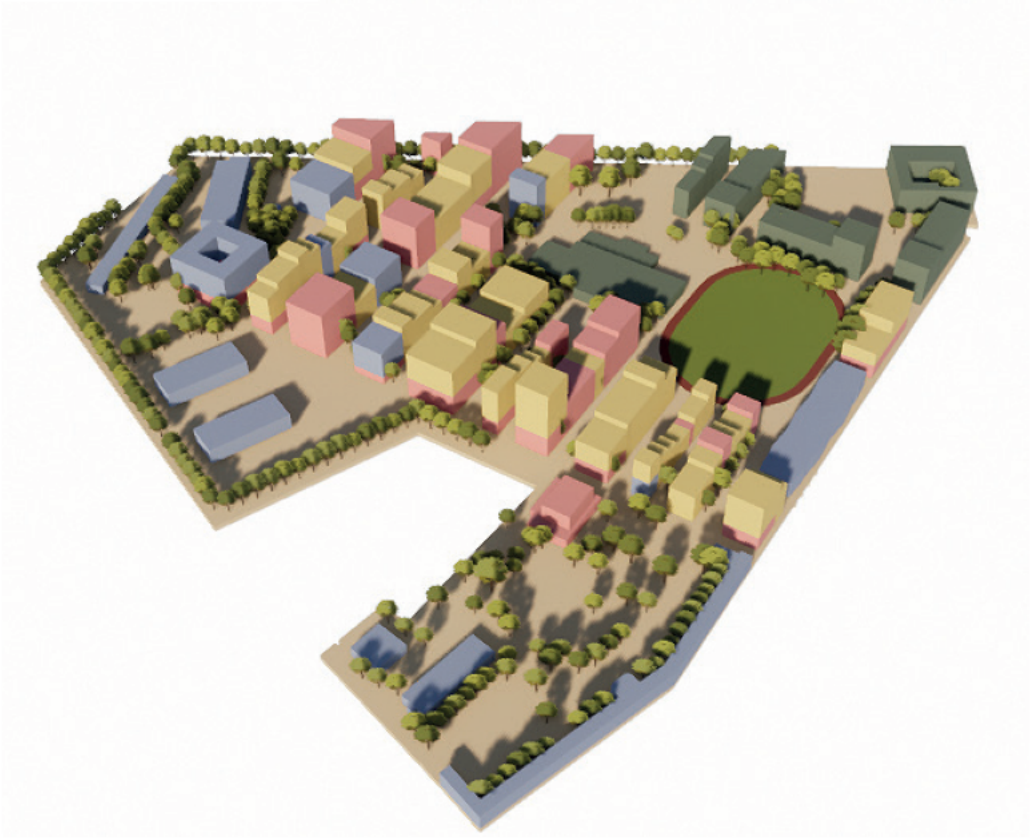

Model 1 fase 02 A

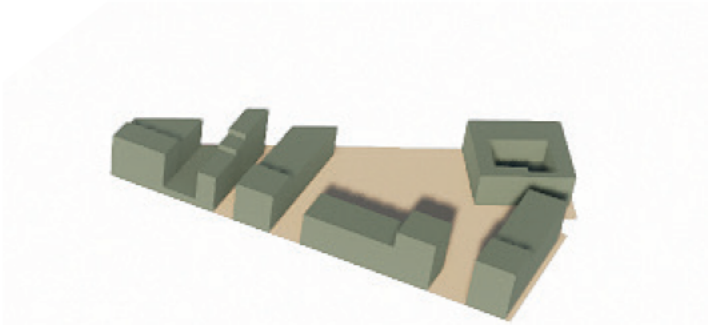

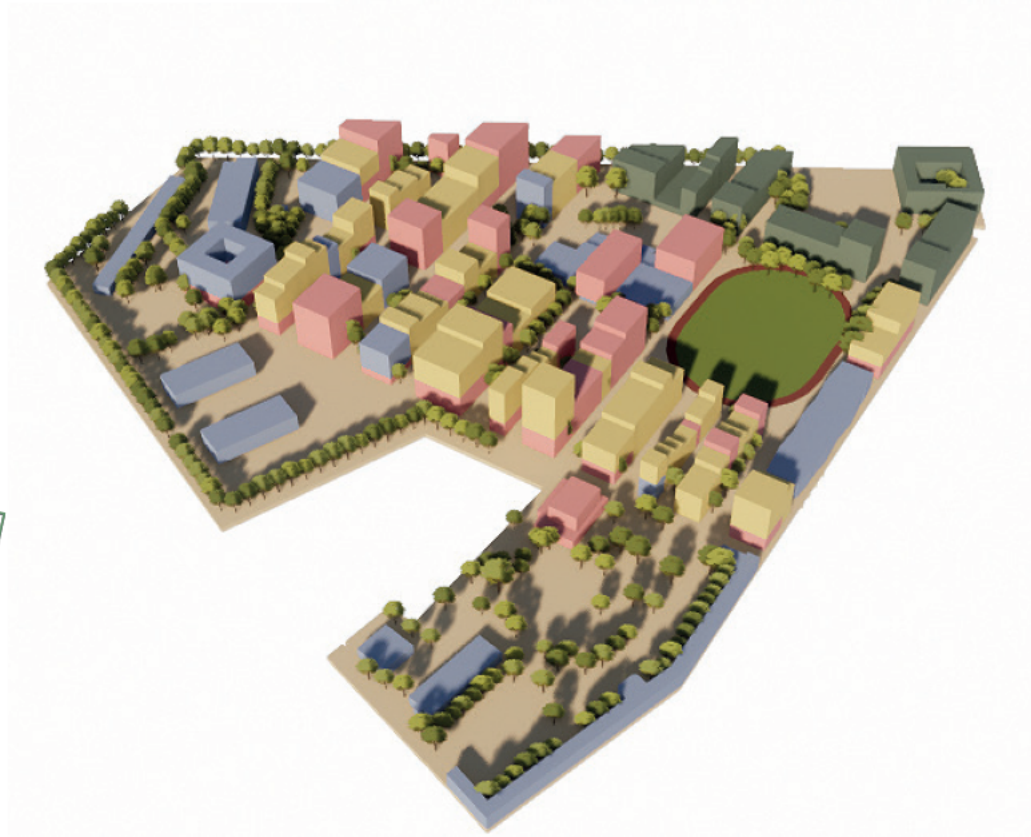

behoud gebouw 030

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

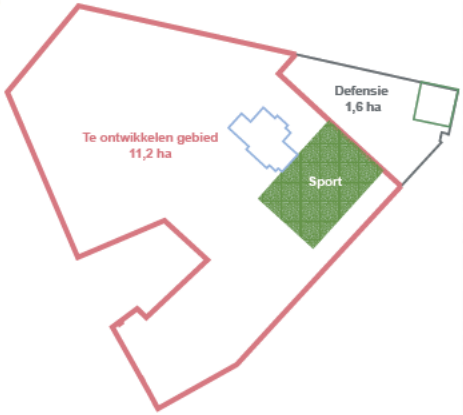

Fase 02 A
BVO Kazerne Defensie | 32.500 m²
BVO Programma Innovatie | 152.000 m²

Model 1 fase 02 B

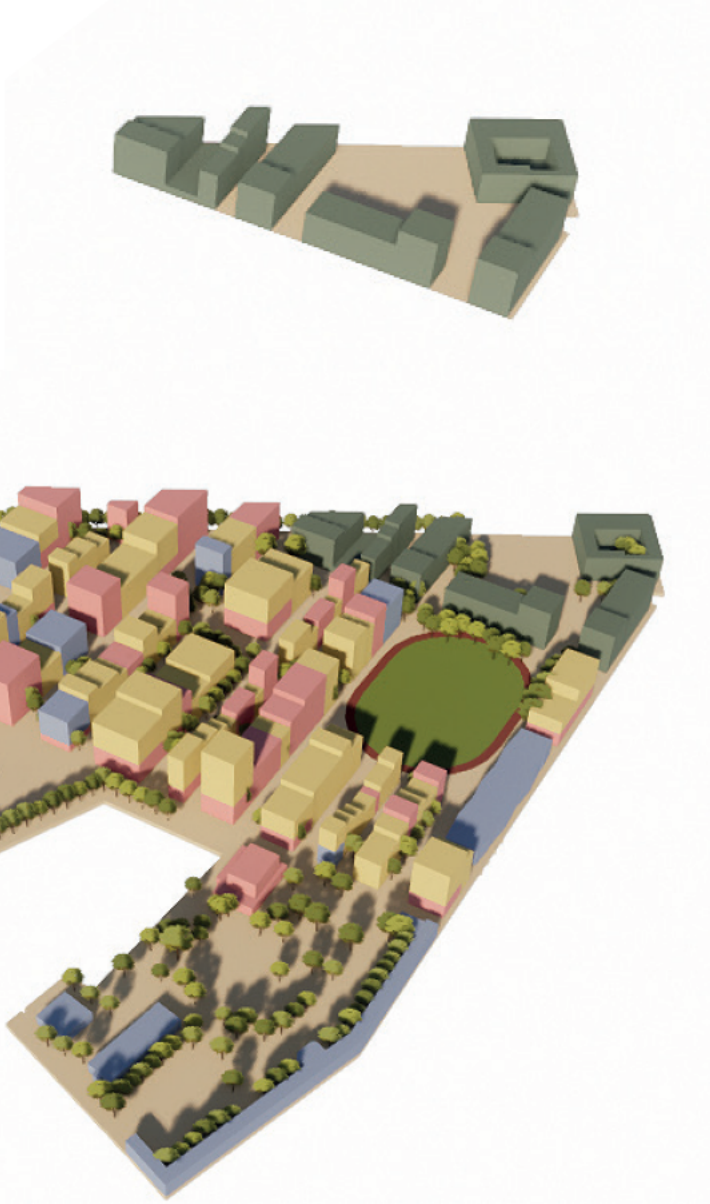

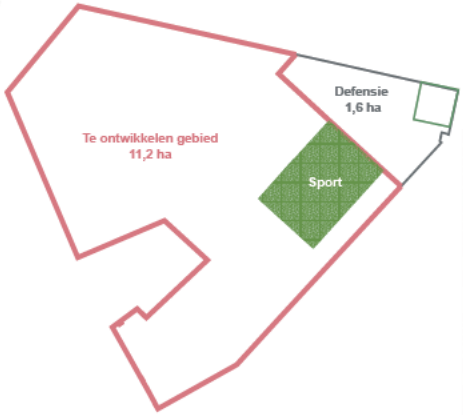

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

Fase 02 B
BVO Kazerne Defensie | 32.500 m²
BVO Programma Innovatie | 160.500 m²

Model 2 fase 01

Sportveld achter museumdepot

In dit model is gekeken naar het verplaatsen van het sportterrein naar de locatie achter het museumdepot. Hierdoor ontstaat er één doorlopende groene ruimte in het verlengde van de Voorwerf. Uitgegaan is van deels (half)verdiept parkeren onder het sportveld.

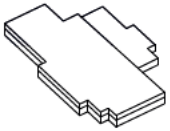

behoud gebouw 030

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

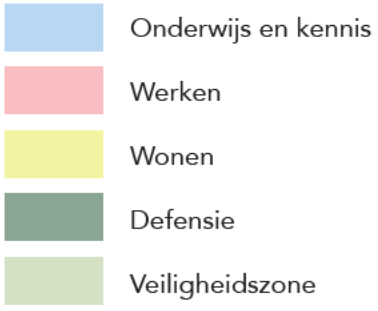

Fase 01
BVO Kazerne Defensie | 33.200 m²
BVO Programma Innovatie | 142.000 m²

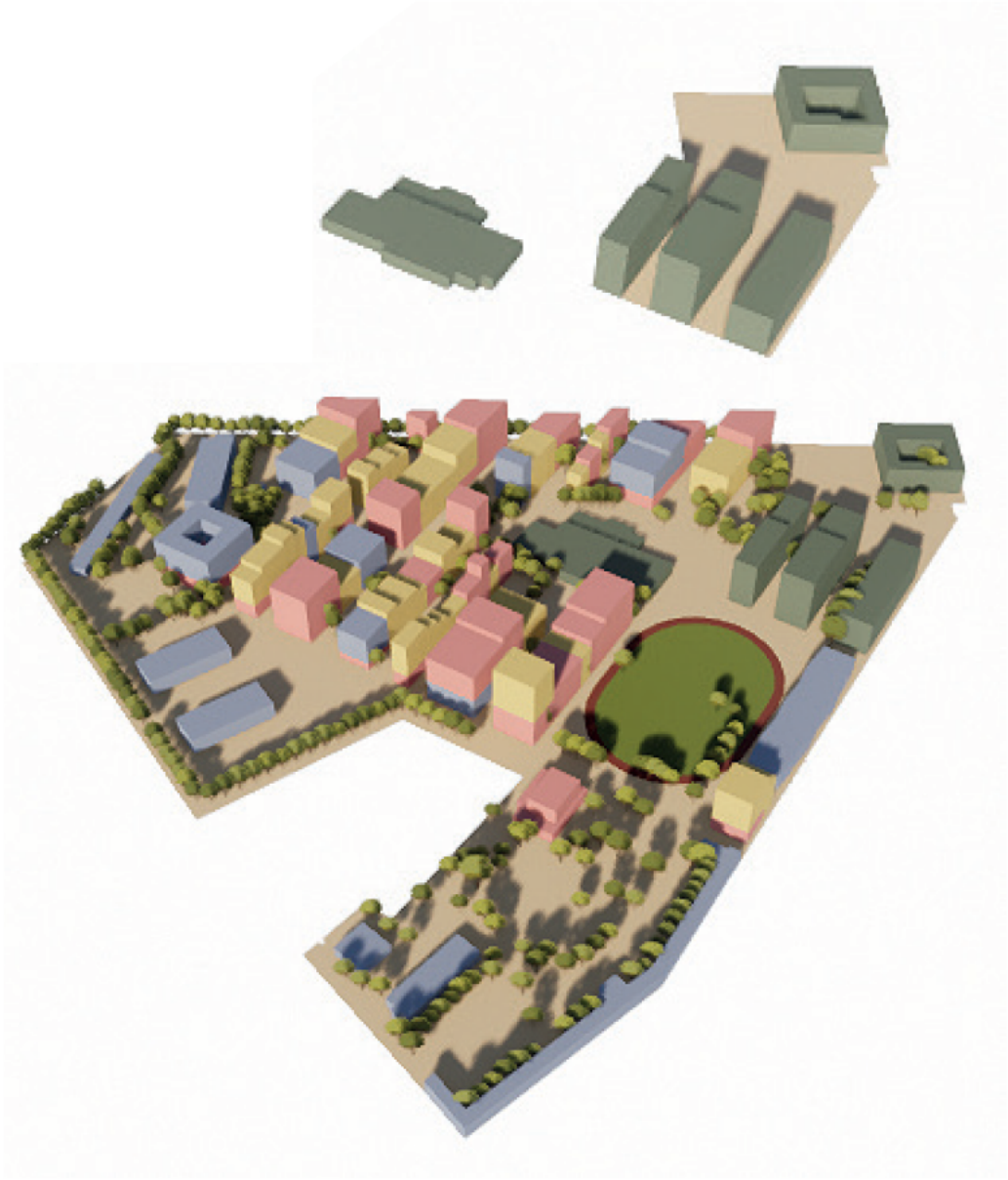

Model 2 fase 02 A

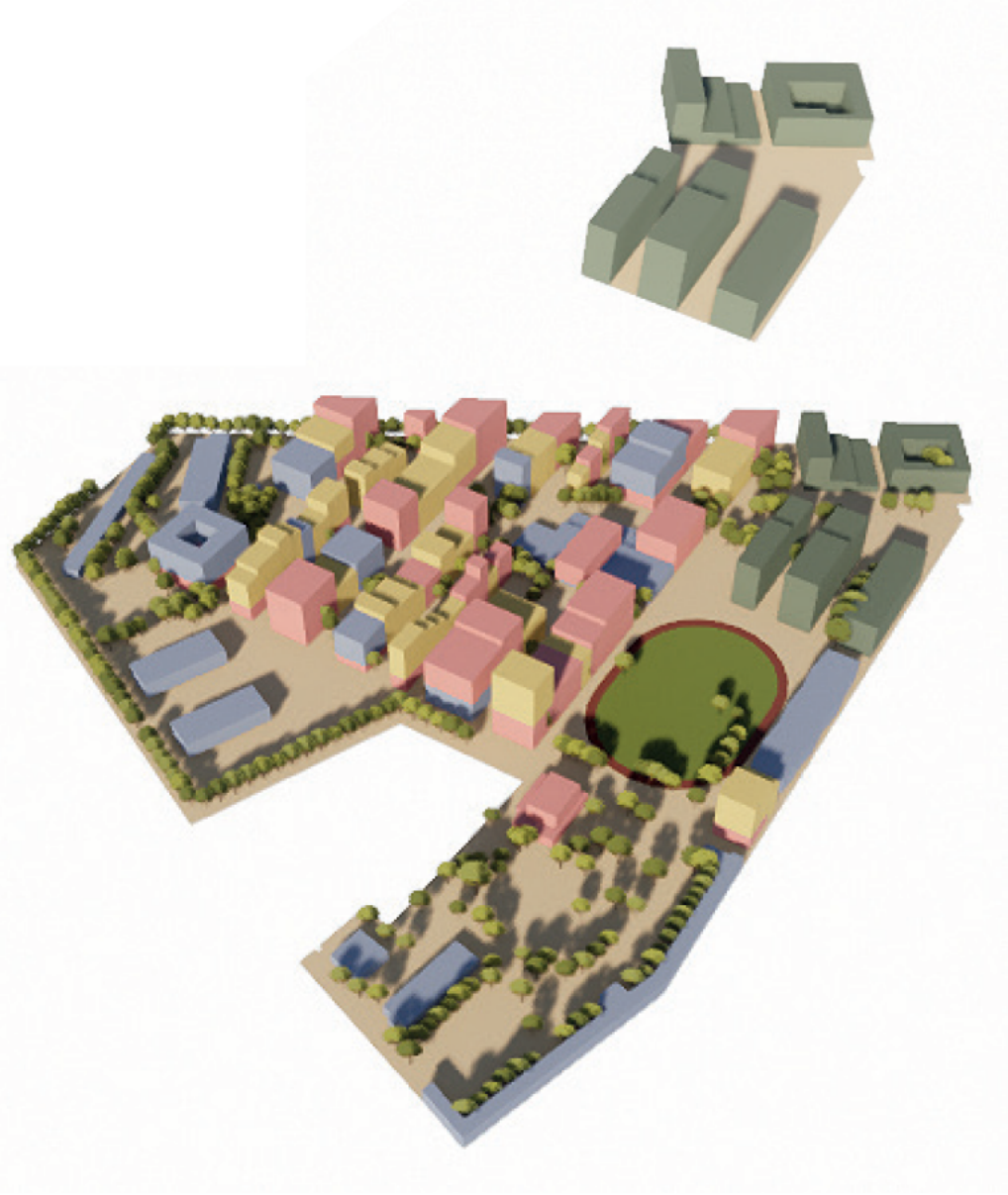

behoud gebouw 030

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

Fase 02 A
BVO Kazerne Defensie | 33.200 m²
BVO Programma Innovatie | 155.500 m²

Model 2 fase 02 B

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

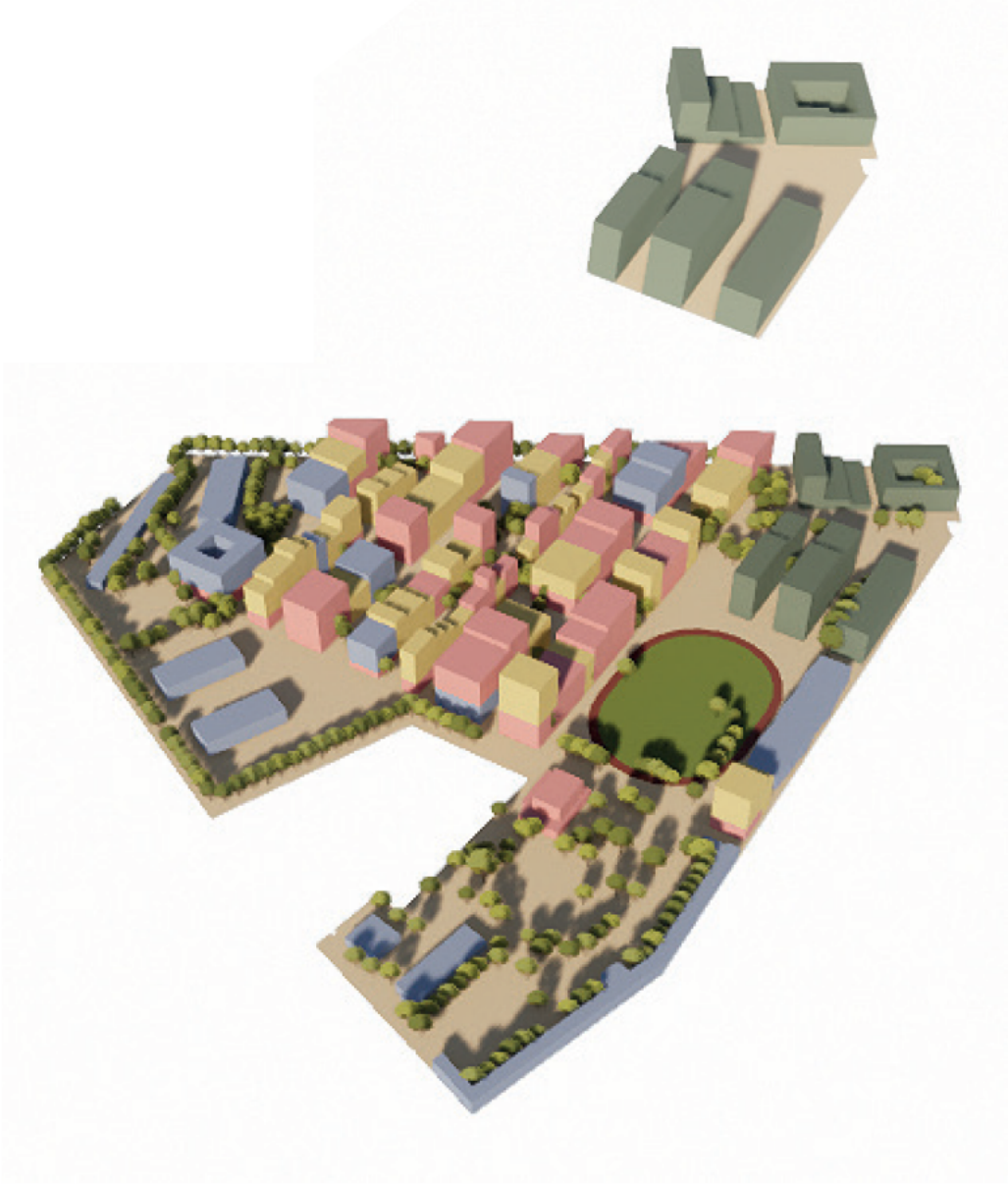

Fase 02 B
BVO Kazerne Defensie | 33.200 m²
BVO Programma Innovatie | 164.000 m²

Model 3 (extra, niet uitgevraagd)

Sportveld aan de Dijksgracht zonder gebouw 030 en zonder fasering

Dit model is niet gevraagd vanuit de minister van Defensie. Vanuit het projectteam en de stuurgroep is er voor gekozen om dit model wel in de verkenning op te nemen. Uitgangspunt is het sportveld te verplaatsen dwars op de Dijksgracht zodat er meer ontwikkelruimte naast het depot van het Scheepvaartmuseum ontstaat. Het programma van Defensie concentreert zich in dit model in de driehoek rondom gebouw 014. Daarbij is uitgegaan van in één keer ontwikkelen van het programma (inclusief sportveld en parkeren) voor Defensie. Uitgegaan is van deels (half)verdiept parkeren onder het sportveld.

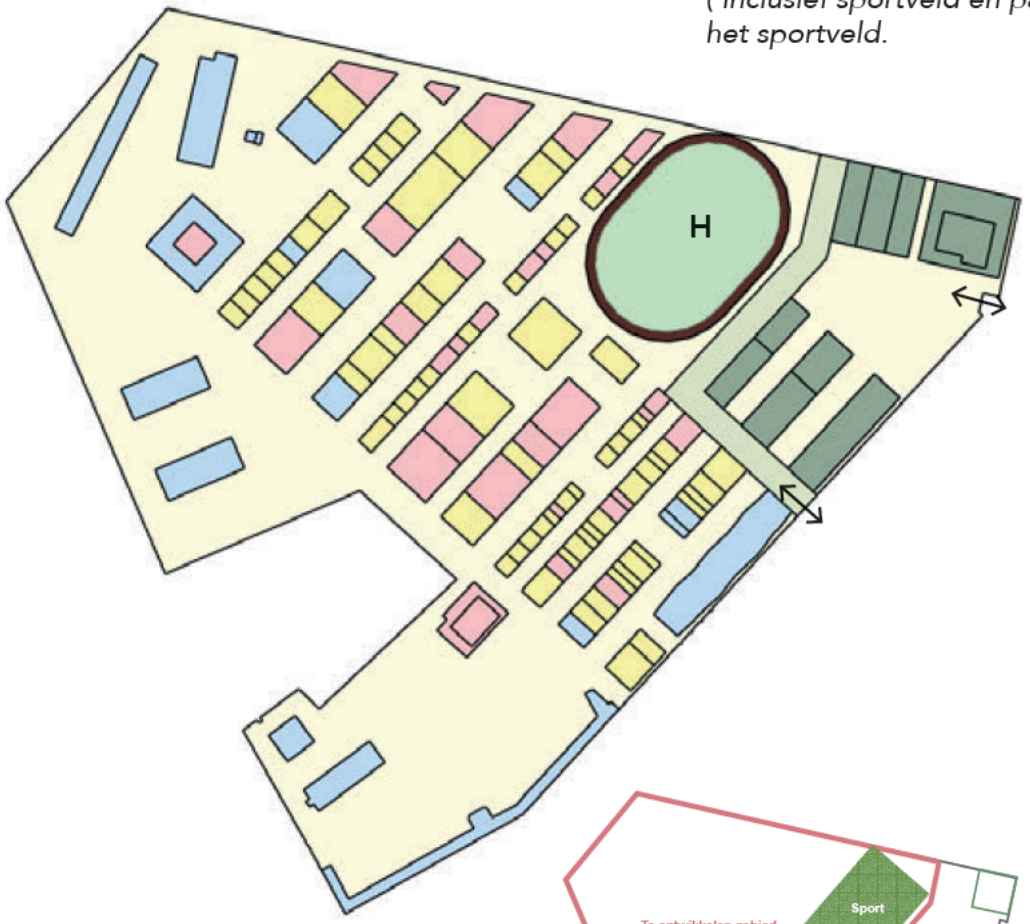

heli kan landen op het sportveld, buiten beveiligde zone

Onderwijs en kennis

Werken

Wonen

Defensie

Veiligheidszone

Fase 01
BVO Kazerne Defensie | 33.200 m²
BVO Programma Innovatie | 155.000 m²

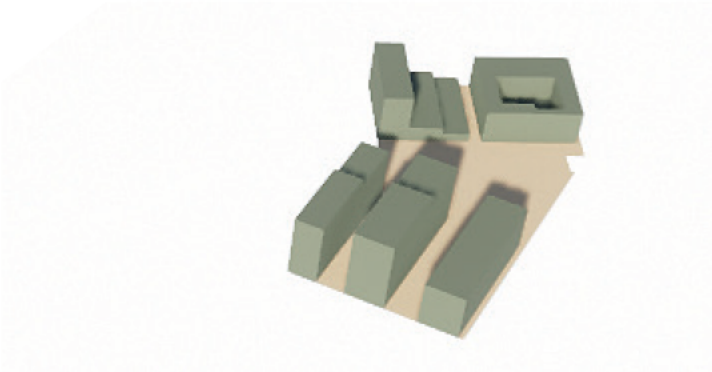

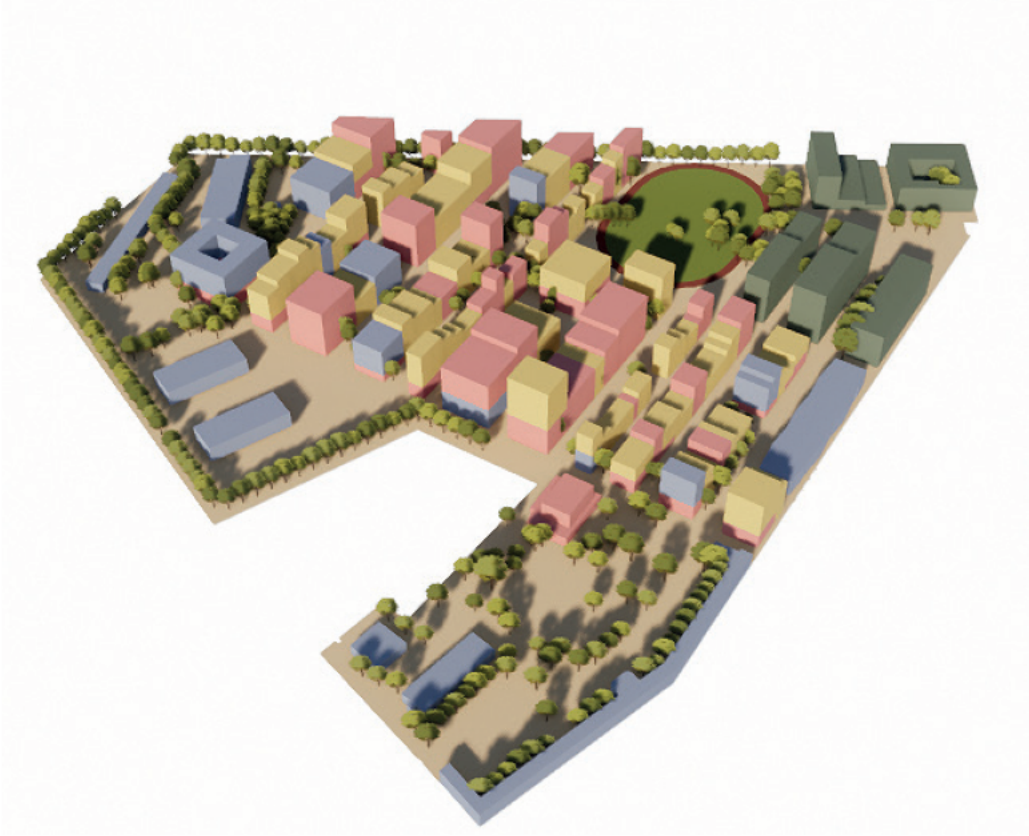

Referenties mogelijke uitwerking gebouwen en openbare ruimte

Variatie in breedte en hoogte van gebouwen,
Barcode/ Oslo

Variatie in korrelgrootte binnen de stroken,
Barceloneta/ Barcelona

Variatie in de mate van openheid en gebruik van plinten van gebouwen
Barcode/ Oslo

Mogelijke inrichting tussenstraten, Falkenried Hamburg

Profiel dwarsstraten met variatie in de plinten

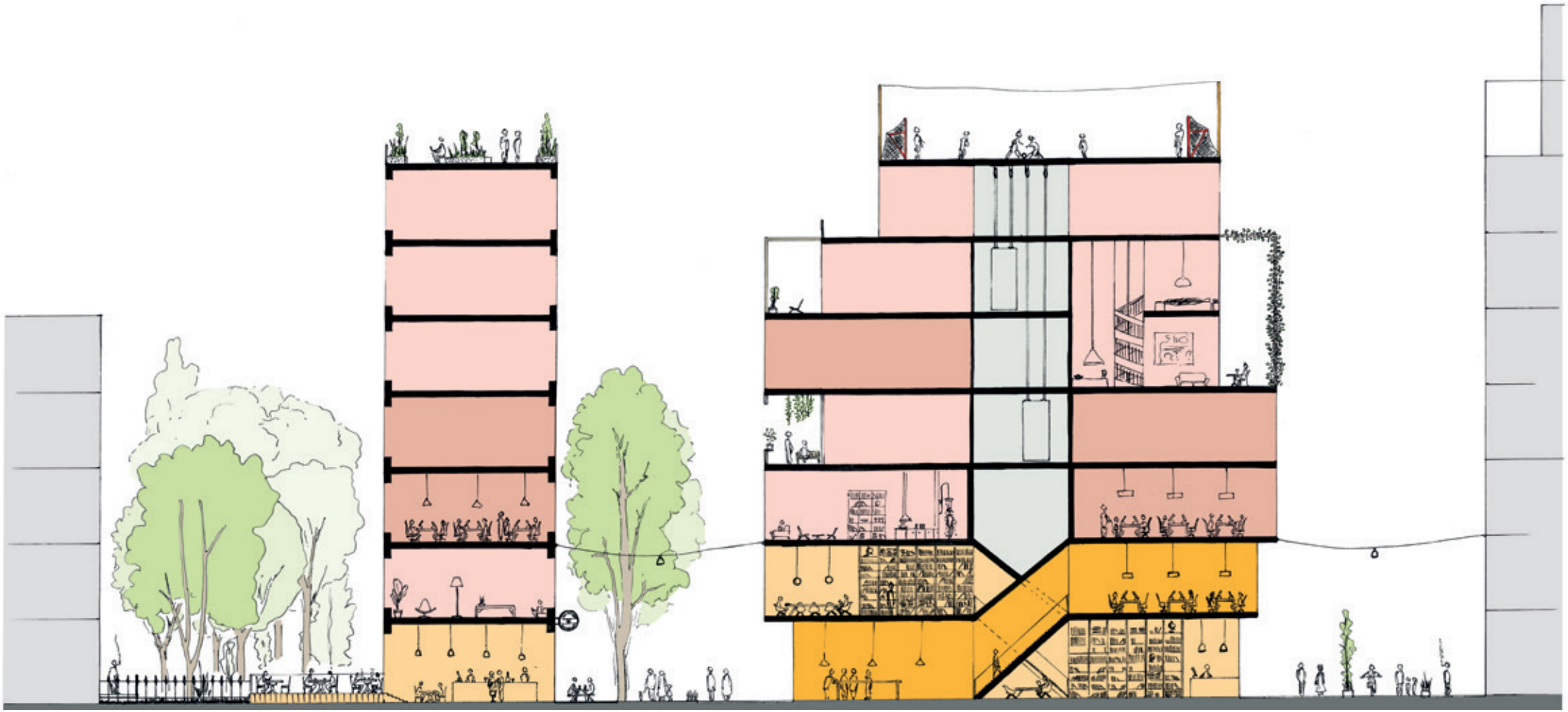

Inpassing kazerne

20 februari 2020
Bestuurlijk overleg

Inpassing programma Defensie

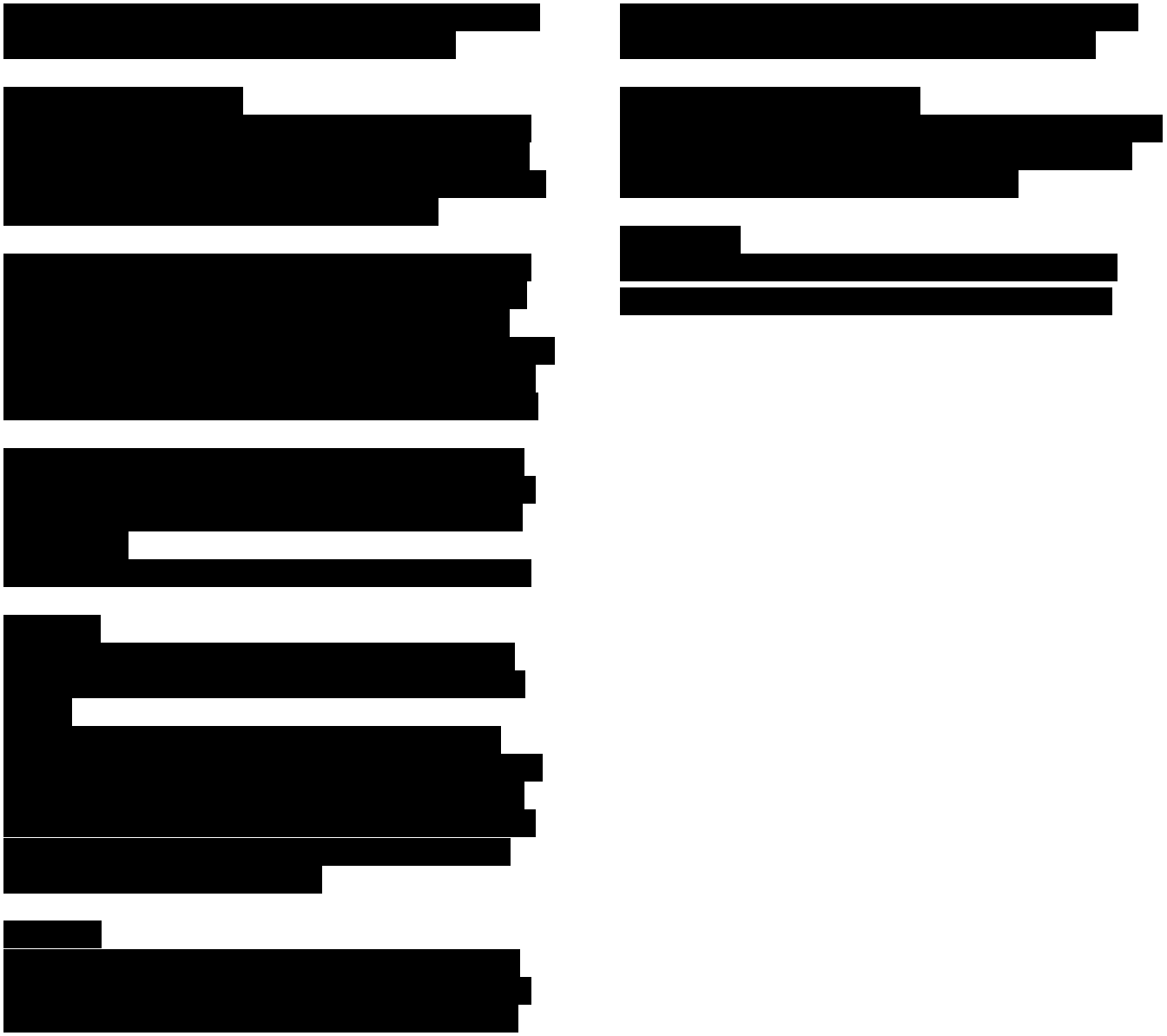

Rekenmodel 0+ parkeren onder sportveld

Concept 04-12-2018
Evenementen in bestaand gebouw
Parkeren onder sportveld

Rekenmodel 0+ parkeren in gebouw (173pp)

Concept 04-12-2018
Evenementen in bestaand gebouw
Parkeren in gebouw: 173 pp
Parkeren op maaiveld: 28 pp

iten

Rekenmodel 1

Concept 23-10-2019

Parkeren onder sportveld

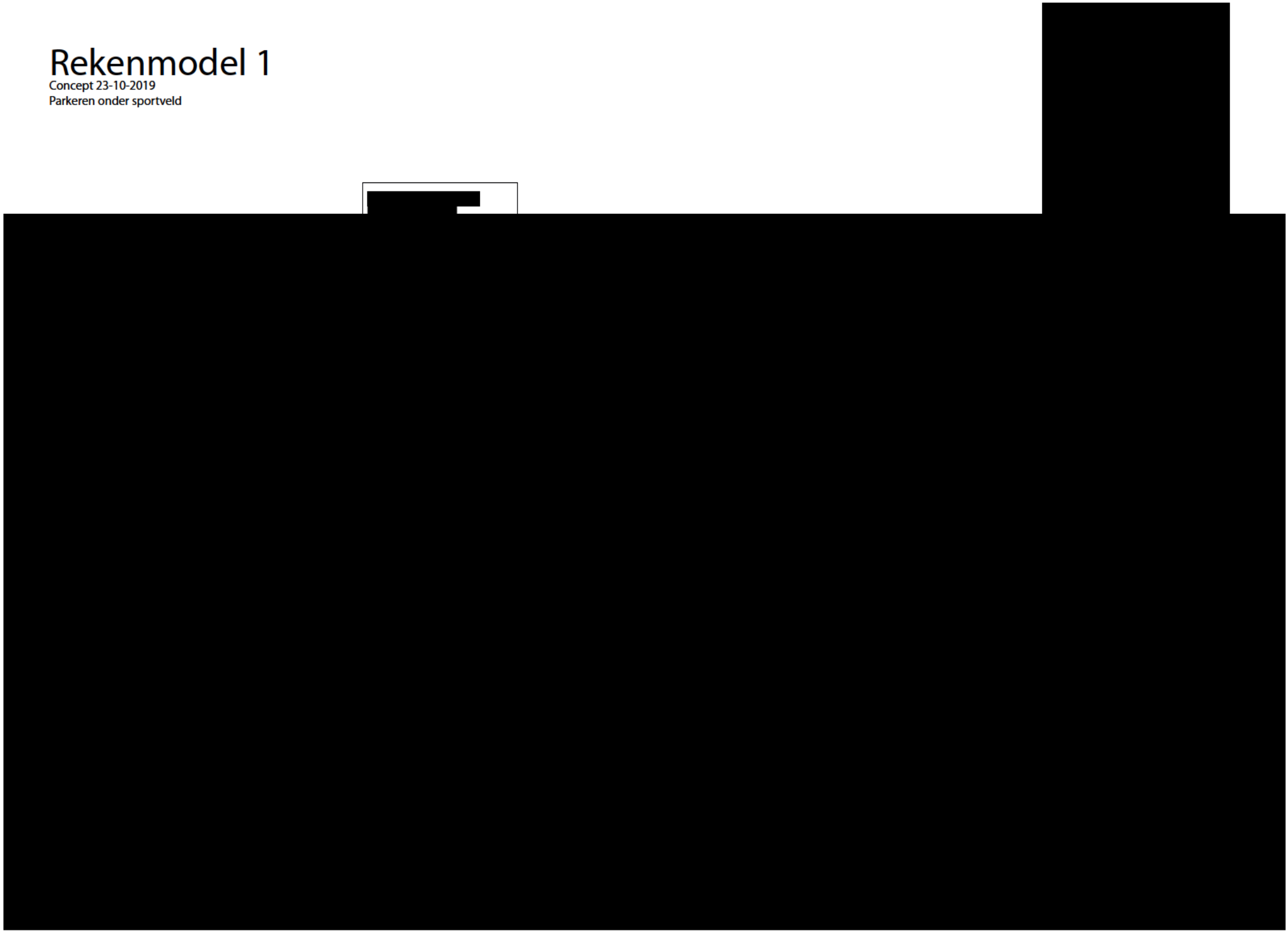

Rekenmodel 2

Concept 23-10-2019

Rekenmodel 3

Concept 23-10-2019

Parkeren onder sportveld

